

გაზეთის ფასი:

12 თვეთ	10 მ.	—
11 ,,	9 ,,	50 ,,
10 ,,	8 ,,	75 ,,
9 ,,	8 ,,	— ,,
8 ,,	7 ,,	25 ,,
7 ,,	6 ,,	50 ,,
6 ,,	6 ,,	— ,,
5 ,,	5 ,,	50 ,,
4 ,,	4 ,,	75 ,,
3 ,,	3 ,,	50 ,,
2 ,,	2 ,,	75 ,,
1 ,,	1 ,,	50 ,,

ივერია

№ 120 ყოველ დღიური საკოლიტიმო და სალიბერალური გაზეთი № 120

წელიწადი ფასი:
 12 თვეთ 10 მ. —
 11 ,, 9 ,, 50 ,,
 10 ,, 8 ,, 75 ,,
 9 ,, 8 ,, —
 8 ,, 7 ,, 25 ,,
 7 ,, 6 ,, 50 ,,
 6 ,, 6 ,, —
 5 ,, 5 ,, 50 ,,
 4 ,, 4 ,, 75 ,,
 3 ,, 3 ,, 50 ,,
 2 ,, 2 ,, 75 ,,
 1 ,, 1 ,, 50 ,,

წელიწადი ფასი არ შემოიღება, გაზეთის გაგზავნა მოეხდება.

გამოვიდა ისევე როგორც წინა-კითხვის საზოგადოების მალაზიაში ახალი წიგნი

ლ ა ლ ა ტ ი

დრამა-ლეგენდა თ-დ ალ. სუშინაშვილისა,
 ავტორის სურათით და წინასიტყვაობით,
 თარგმანი გრ. ყიფშიძისა.
 გამოცემა ივერიაში ანთროპოლოგისა.
 ფასი ერთი მანეთი

„ივერის“ ხელის მომწერით, რომელთაც სრულად არა აქვთ წლიური ფასი შემოტანილი, წიგნი დაეთმობათ თვით რედაქციაში ათ შაურად.

ვინც ათ ცალსა და მეტს იყიდის ან დაიბარებს რედაქციასთან, თითო ცალ-ეათეობა 70 კაპ. ვინც ცალს იყიდის ათს იყიდის—60 კაპ. ფოსტის ხარჯი მყიდელმა უნდა იკისროს.

ამ წიგნის წარმოდგენა მოაგზავნის ნება-დაურთხევად საცენსურა წესდების 1864 მუხლის ძალით აღკვეთილად.

გამოვიდა და ისევე როგორც წინა-კითხვის საზოგადოების მალაზიაში ახალი წიგნი

ქ ვ უ ზ ი

ქართულთმცოდნეობისა

(მესამე გამოცემა).

ტარ. გომიჯანიძისა.

ფასი თითო სურათისა 75 კაპ. ქალაქ გარეთ გაგზავნის ფას დადებითაც ვკისრულობთ, მხოლოდ არა ნაკლებ ხუთის ცალისას.

ადრესი: ვ.ს. თიფლისი, ღვინის ქ. დ. ხარაზოვი, ტარასიო მომპე-რე.

ახალი წიგნი

ს. ს. გელაქაძისა

ნაფიცო ვეკილი

პრაქტიკული სახელმძღვანელო

სამოქალაქო სამართლის საქმეთა წარმოების ქაღალდების შესადგენად ახიერ-გაკვეთისათვის.

ПРАКТИЧЕСКОЕ РУКОВОДСТВО

для составления бумагъ по дѣламъ Гражданскаго Судопроизводства въ ЗАКАВКАЗСКОМЪ КРАѢ.

ფასი 1 მან.

ისევე გამოვიდა: წიგნების ცენტრალურ საჯაროში და ხიდიკელის და გუტენბერგის მალაზიაში. ვინც ავტორისაგან დაიბარებს 10 ეგზემპლარზედ მეტს 10 % დაეთმობათ და გასაგზავნად ფასსაც არ გადაიხდის.

Feriencolonien. Colonie des vacances.

„პ ა ტ ა რ ა - ს ე მ ი“-ს

საზაფხულო სამყოფი

მთიან ვახტანგ და მამაკაძისა

მოზარდ ქალ-ვაჟთათვის

სედა ბაკურიანის რეინის გსახედ, ბორჯომის მახლობლად, მთა-დგილ-სედა, ფიჭვნარში, 4400 ფუტის, 1300 მეტრის სიმაღლეზე.

მიიღებიან ორივე სქესის მოზარდნი ასაკით 8—16 წლამდე, სისხლ-ნაკლები, დასუსტებული, მოქანცული, ნაავადმყოფარი, მალა-დაკარგული, ქაობის ციებით შეპყრობილი ბავშვები და საერთოდ ისინი, ვისაც ესაქიროება დასვენება, მოლონივრება და სხეულის გამაგრება.

წამლობა განსაკუთრებით ბუნებრივი და ჰიგიენური. მთის წმინდა ჰაერი, დასვენება, უხვი და ნაკლები საზრდო და ყოველ-გვარი ვარჯიშობა წყლით ექიმობა და სხვ.

არ მიიღება მწიფე ავადმყოფი, ვადამდე სენით და ფილტვების სილუ-ქით დაავადებული, არც ის, ვისაც რომელიმე მიზეზის გამო მალა, მთა-დგილს ყოფნა არ არგებს.

საზაფხულო სამყოფის ხანად არის დანიშნული **ორი თვე:**
 15 ივნისიდან 15 მარტამდისთვის.

მსურველთა გაგზავნათ ცალკე წიგნი დაწერილებით ცნობებით მოთხო-ნილებსათანავე. პირადად ანუ წერილობით შეიძლება მიმართონ ექიმს ვ. დამ-ბაშიძეს, თბილისს, ნიკოლოზ ზაის ქ. № 46. (15—15)

ქართული თეატრი
 მახათა, 29 მაისს 1904 წ.

არტისტის
 გასო აბაშიძის სასარგებლოდ

ქართულ თეატრის არტისტები წარმოადგენენ:

I
ცხოვრების გარეშე
 კომ. 4 მსკმ. თხზ. ნოტოპოპოვისა

II
 ახალი ბიესა

დარისპანის გზაჭირი
 სცენები 1 მოქმ. თხზ. დ. კვდაშვილისა.

მოთაბაზანი: ქ. ნი. საფაროვი-აბაში-ძისა, გაბუნია-ცაგარლისა, კარგარეთელი, ნებიერიძე, ჯავახიშვილისა, დავითაშვი-ლისა და რონელი; ბ. ნი. აბაშიძე, მესხი, გუნია, სვიმონიძე, შათირიშვილი, შალი-კაშვილი, მოსკოველი და სხვ.

ადგილების ფასი ჩვეულებრივია.
 დასაწყისი 8 1/2 საათზე.

ქართული თეატრი
 კვირას, 23 მაისს, 1904 წ.

დავით აღმაშენებლის ფასებით

ქართულ დრამატ. დასის არტისტების მიერ წარმოდგენილი იქნება:

და-მმა

ისტორ. დრამა 5 მოქმედებად ვ. გუნიასი

მონაწილეობას მიიღებენ: ქ. ქ. დავითა-შვილი, ალექსი-მესხიშვილი. ბ. ბ. სვიმო-ნიძე, ივანიძე, შალიკაშვილი, საფაროვი, იმედაშვილი, სარჯველიძე, ბაქრაძე, გვა-რამიძე, ბეგლარიძე, ჩიქოვანი და სხვა.

დასაწყისი საღამოს 8 1/2 საათზედ.
 აღმართის ფასი დაავადებული, მოწაფეთათვის 40 კაპ.

რეჟისორი ს. სვიმონიძე
 გამგე ბ. ბეგლარიძე.

ბავშვ კომიტეტი დარბ მონაწილეთა მქმედებისათვის ტფილისის გუბერ-ნიის თავდასხმურთა საზოგადოე-ბის ამით აღწევს საზოგადოებას, რომ კვირას ამა **მაისის 23** დღეს, საღამოს 8 საათზე, ტფილისის სათავად-ანზაურსა საადგილ-მამულს ბანკში დანიშნულია **განმარტობა** ამავე მაისის 20 დღის საზოგადო კრება.

(2—2).

ტფილისის ქალაქის გამგეობა ამით აცხადებს საყოველთაოდ, რომ უმალდეს მთავრობის ნება-რთვით ამერიკიდან მიი-ღება ხელის მოწერა შემოწირულობათა შესაკრებად აწ განსვენებულის დიდი მთა-ვრინასი ოლდა თეოდორუს ასულის ძეგ-ლის ასაგებად ტფილისში.

(3 5.—3)

ახალი გამოცემა „წინა-კითხვის საზოგადო-ებისა“

გულივარიის მოგზაურობა
 სეიფიას, მრავალის სურათით. 16 1/2 გგ ფასა 30 კაპ.

გამოვიდა და ისევე
 შორეულ აღმოსავლეთის დაფურცლებული

ქართული
კრუკა

ცალკე გამოცემა გაზეთ „ივერისა“.
 ფასი სამა შაურა.

ისევე გამოვიდა რედაქციაში და ყველა ქარ-თულს წიგნის მალაზიაში.

ქართული თეატრი
 მახათა, 29 მაისს 1904 წ.

არტისტის
 გასო აბაშიძის სასარგებლოდ

ქართულ თეატრის არტისტები წარმოადგენენ:

I
ცხოვრების გარეშე
 კომ. 4 მსკმ. თხზ. ნოტოპოპოვისა

II
 ახალი ბიესა

დარისპანის გზაჭირი
 სცენები 1 მოქმ. თხზ. დ. კვდაშვილისა.

მოთაბაზანი: ქ. ნი. საფაროვი-აბაში-ძისა, გაბუნია-ცაგარლისა, კარგარეთელი, ნებიერიძე, ჯავახიშვილისა, დავითაშვი-ლისა და რონელი; ბ. ნი. აბაშიძე, მესხი, გუნია, სვიმონიძე, შათირიშვილი, შალი-კაშვილი, მოსკოველი და სხვ.

ადგილების ფასი ჩვეულებრივია.
 დასაწყისი 8 1/2 საათზე.

ქართული თეატრი
 მახათა, 29 მაისს 1904 წ.

არტისტის
 გასო აბაშიძის სასარგებლოდ

ქართულ თეატრის არტისტები წარმოადგენენ:

I
ცხოვრების გარეშე
 კომ. 4 მსკმ. თხზ. ნოტოპოპოვისა

II
 ახალი ბიესა

დარისპანის გზაჭირი
 სცენები 1 მოქმ. თხზ. დ. კვდაშვილისა.

მოთაბაზანი: ქ. ნი. საფაროვი-აბაში-ძისა, გაბუნია-ცაგარლისა, კარგარეთელი, ნებიერიძე, ჯავახიშვილისა, დავითაშვი-ლისა და რონელი; ბ. ნი. აბაშიძე, მესხი, გუნია, სვიმონიძე, შათირიშვილი, შალი-კაშვილი, მოსკოველი და სხვ.

ადგილების ფასი ჩვეულებრივია.
 დასაწყისი 8 1/2 საათზე.

ქართული თეატრი
 კვირას, 23 მაისს, 1904 წ.

დავით აღმაშენებლის ფასებით

ქართულ დრამატ. დასის არტისტების მიერ წარმოდგენილი იქნება:

და-მმა

ისტორ. დრამა 5 მოქმედებად ვ. გუნიასი

მონაწილეობას მიიღებენ: ქ. ქ. დავითა-შვილი, ალექსი-მესხიშვილი. ბ. ბ. სვიმო-ნიძე, ივანიძე, შალიკაშვილი, საფაროვი, იმედაშვილი, სარჯველიძე, ბაქრაძე, გვა-რამიძე, ბეგლარიძე, ჩიქოვანი და სხვა.

დასაწყისი საღამოს 8 1/2 საათზედ.
 აღმართის ფასი დაავადებული, მოწაფეთათვის 40 კაპ.

რეჟისორი ს. სვიმონიძე
 გამგე ბ. ბეგლარიძე.

ბავშვ კომიტეტი დარბ მონაწილეთა მქმედებისათვის ტფილისის გუბერ-ნიის თავდასხმურთა საზოგადოე-ბის ამით აღწევს საზოგადოებას, რომ კვირას ამა **მაისის 23** დღეს, საღამოს 8 საათზე, ტფილისის სათავად-ანზაურსა საადგილ-მამულს ბანკში დანიშნულია **განმარტობა** ამავე მაისის 20 დღის საზოგადო კრება.

(2—2).

ტფილისის ქალაქის გამგეობა ამით აცხადებს საყოველთაოდ, რომ უმალდეს მთავრობის ნება-რთვით ამერიკიდან მიი-ღება ხელის მოწერა შემოწირულობათა შესაკრებად აწ განსვენებულის დიდი მთა-ვრინასი ოლდა თეოდორუს ასულის ძეგ-ლის ასაგებად ტფილისში.

(3 5.—3)

ახალი გამოცემა „წინა-კითხვის საზოგადო-ებისა“

გულივარიის მოგზაურობა
 სეიფიას, მრავალის სურათით. 16 1/2 გგ ფასა 30 კაპ.

გამოვიდა და ისევე
 შორეულ აღმოსავლეთის დაფურცლებული

ქართული
კრუკა

ცალკე გამოცემა გაზეთ „ივერისა“.
 ფასი სამა შაურა.

ისევე გამოვიდა რედაქციაში და ყველა ქარ-თულს წიგნის მალაზიაში.

ქართული თეატრი
 მახათა, 29 მაისს 1904 წ.

არტისტის
 გასო აბაშიძის სასარგებლოდ

ქართულ თეატრის არტისტები წარმოადგენენ:

I
ცხოვრების გარეშე
 კომ. 4 მსკმ. თხზ. ნოტოპოპოვისა

II
 ახალი ბიესა

დარისპანის გზაჭირი
 სცენები 1 მოქმ. თხზ. დ. კვდაშვილისა.

მოთაბაზანი: ქ. ნი. საფაროვი-აბაში-ძისა, გაბუნია-ცაგარლისა, კარგარეთელი, ნებიერიძე, ჯავახიშვილისა, დავითაშვი-ლისა და რონელი; ბ. ნი. აბაშიძე, მესხი, გუნია, სვიმონიძე, შათირიშვილი, შალი-კაშვილი, მოსკოველი და სხვ.

ადგილების ფასი ჩვეულებრივია.
 დასაწყისი 8 1/2 საათზე.

ს. ბ. აბაშიძის 11—1 ს. უკეთეს სახ-ლში და მსურველთა მასაჟსა, აუტორის ყველს გაართავს საექიმო გინასტიკის ექიმის დანიშე-ნით.

რჩევა-დარიგებისა და რეცეპტების დაწერის ფასი ათი შაური, დარიგების უფასოდ; ფასი კონსილიუმისა და ოპერაციებისათვის—მორიგე-ბით.

დირექტორი სამკურნალოსი დოქტორი **ბ. შამ-ლიშვილი**.

Первая частная лечебница д-ра **Нова-сариана**. Тифлисъ противъ памяти. Во-ронцова. წ.

ოქტობერი
დავით აღმაშენებლის

რუსის სამხედრო გემი „ბობრი“, რომელიც 13 მაისს ტალინენის ყურეში დაიწყო მომავალ იაპონელებს ყუმბა-რები დაუშინა, პორტ-არტურის ველარ დაბრუნებულა, რადგან იაპონელების სა-მხედრო გემები დასდევნებია, და ჩიფუს მისულა. თან რადგან კაცი მიუყვანია, დაღნიღან ლტოლვილი (რ. ვ.).

ტოკიოდან რეიტერის სააგენტოს ატ-ყობინებენ, გენერალ ოქტომ განუცხადა ლიბოლდის ნახევარ-კუნძულის მცხოვ-რებთ, რომ მათს სიკაცხელსა და ქო-ნებას იაპონელთა ჯარი არ შეეგება, სად-გომების ქირას გადაიხდის და სურსათს ნაღდ ფულით იყიდის; ხოლო ვინც რუ-სებს დაეხმარება, სასტიკით დაიხჯება (იქვე).

ტოკიოდან იწერებიან, იაპონიის ჯარ-მა, გენერალ ოქტომ უფროსობით, ლიუ-შუ-ტუნი დაიჭირა, სადაც 4 ზარბაზნი აიღო, თოფის წამლის საწყობები და 56 ვაგონი რეინის გზისა. (იქვე).

ხარბინიდან საეპრო დ. შათა საა-გენტო იტყობინება, ტურჩინსა და ხურო-ხურის სადგურებს შორის, ციციკარის მახლობლად, დიდი ბრბოები განდა ხუნ-ხუნებისა. რუსებმა სასტიკი ღონისძიება მიიღეს ბრბოების გასაწყვეტად. დაბეჯი-თებით ამბობენ, ვითომც ხარბინის ახლო ხუნხუნები დიდს რაზმს აგროვებენ, ია-პონელთა მოთავეობითაო.

ჩინეთის სარდლის მას ჯარის კაცებს თოფ-იარაღი მიუძღავთ და მოქალაქეების სახელით დასახლებულან ხარბინსა და მუკ-დერში. (იქვე).

ქართული თეატრი
 მახათა, 29 მაისს 1904 წ.

არტისტის
 გასო აბაშიძის სასარგებლოდ

ქართულ თეატრის არტისტები წარმოადგენენ:

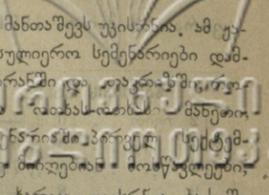
I
ცხოვრების გარეშე
 კომ. 4 მსკმ. თხზ. ნოტოპოპოვისა

II
 ახალი ბიესა

დარისპანის გზაჭირი
 სცენები 1 მოქმ. თხზ. დ. კვდაშვილისა.

მოთაბაზანი: ქ. ნი. საფაროვი-აბაში-ძისა, გაბუნია-ცაგარლისა, კარგარეთელი, ნებიერიძე, ჯავახიშვილისა, დავითაშვი-ლისა და რონელი; ბ. ნი. აბაშიძე, მესხი, გუნია, სვიმონიძე, შათირიშვილი, შალი-კაშვილი, მოსკოველი და სხვ.

ადგილების ფასი ჩვეულებრივია.
 დასაწყისი 8 1/2 საათზე.

ობას არ იხიენ და ნეტროლიტეტი მტკიცედ უჭირავთო; ჩვენნი ერთი კო-ველ-ლონისძიებით უნდა სკდილობდეს, რომ განათლებულ ქვეყნების თანაგრძნობა არ დაჰკარგოსო. ბოლოს, მარკოზ იტო-რის შეგნა და გრძობითი საესე სიტყვით ამტკიცებდა, ყველაფერ უნდათავი დავდოთ და განძევებული გამოვიდეთ, რადგან იაპონის მომავალი ამ ომის შედეგზე არის დამოკიდებულიო. (რ. ვ.)

იაპონიის ჯარის სარდლები.

II

მთავარ შტაბის უფროსი ფელდმარშალი მარკოზი იოიამა სამხედრო ავეტარ იყო ვეროპაში და 1870-1871 წელს გერმანიის ჯარს ვაჟყვა ომში. შემდეგ სამხედრო საგნები შეისწავლა საფრანგეთსა და შვეიცარიას. 1877 წელს სამშობლოში დაბრუნდა და აჯანყებულ ჯარის და მშვიდობაში მიიღო მონაწილეობა. მასუ-კან ისევ ვეროპაში სწავლობდა სამხედრო საგნებს და, თავის სამშობლოში რომ დაბრუნდა, სამხედრო მინისტრობა მიი-ღო და რეფორმების შემოღების მომხრე შექმნა. ფელდმარშალი იოიამა ძალიან უყვართ ჯარის კაცებს. ის სამართლიანია აღერისინა, ყველას კარგად ეუბრა და ისე თავმდაბალია, რომ ხშირად ვერც-კი მიხვდები და თითქო ავოწყდება კიდევ, რომ წარჩინებული და დიდის ხარისხის კაცი.

მისი თანამშემე გენერალ მაიორი კო-ლამა შთამომავლობით ჩოშუს ოლქელია, სადა უნიტი არიან აგრედე მარკოზ იტო, იამავატა და ინუე. კოლამა ვეროპაში სწავლობდა სამხედრო საგნებს. ჩინეთის ომის დროს სამხედრო მინისტრის თანა-შემე იყო; შემდეგ ფორმოზის გუბერნა-ტორად გააწესეს და 1903 წელს შინა-გან საქმეთა მინისტრობა მიიღო. იაპონე-ლები ამბობენ, ვითომც ამ რუსეთ იაპო-ნიის ომის გეგმა კოლამამ შეადგინა და ჯარის სულის ჩამდგმელი ის არისო. ერთ-ხელ კოლამას ვთქვა: პოლიტიკასა და ბრძოლაში ბასრი უკუი სჯობია დალოწ-გებულ ხანჯალსაო. ამის გამო კოლამას «მინისტრკული» უწოდეს. ამ ორის წლის წინან კოლამას პრიაშურის მხარე მოუყ-ლია და შემდეგ მიუღია ეხლანდელი თა-ნამდებობა. კოლამა 50 წლისაა.

ფელდმარშალი გრაფი ნომუ ჩინთ-იაპონიის ომის დროს დივიზიის უფრო-სად იყო, გენერალ ლიტენანტის ხარის-ხით და იაპონიის ჯარს წინაუძღოდა კო-

რავზე, ვიდრე ფელდმარშალი იამავატა მი-ვიდოდა. იმ დროს ძალიანა ჰკიცხვდნენ ნომუს, რომ 14,000 ჯარით პენიანის ციხე-სიმაგრეზე იერიში მიიტანა, სადაც, იმის ცნობებით, 20,000 ჩინელია ჯარი უნდა ყოფილიყო. ამასთანავე თვისი ჯა-რი ნომუმ დაანწილა და კინადა სულ დალუპაო. სამხედრო კაცები თხოულობ-დნენ, რომ გამოძიება დაენიშნათ და ნო-მუ სამართალში მიეტათ. მაგრამ ნომუმ მილე თავი ისახელა. ფელდმარშალი იამა-ვატა ავად გახდა და ომის ველი დასტოვა. ლაშქრის უფროსობა ნომუმ მიიღო და სულ მორბოთ მიდიდა წინ. გიმარჯვა გაიხიინათ, ლიაოხეს ხეობაში, იერიშით აიღო ჩანგ-გატაი, ნიუ-ჯუნი და თენ-ჯუანი-თაი. ომის შემდეგ ნომუ გვარდიის დივიზიის უფროსად იყო, ჯარის კაცების სასწავლებლების სამმართველოს უფრო-სად და თვით მიკალს მახლობელ თანა-შემევედ, მინისტრთა თანაწორად. გამე-დობა, ენერგია და ომის ველის კარგად გაცნობა — აი ნომუს მოთხოვნაა. თვით ნომუ მართლა რომ მამაკია. ერთს ბრძოლაში იაპონელებს გაუტყირდათ თურ-მე და მაშინანდე ნომუ თავის შტაბში მოწინავე ჯარის წინ გავიდა და გამ-წკრივდა მტრის პირის-პირ. ეს რომ ია-პონელებმა დაინახეს, ისე გამხენდნენ, რომ მტერი შემუსრეს. ნომუ 64 წლისაა.

პირველი ლაშქრის უფროსი გენე-რალი კუროკი ჯერ ისევ ახალგაზდა იყო, რომ 60 კაცი შეაგროვა, რაში შეადგინა, მიკალს წინააღმდეგ აჯანყე-ბულ ძველ წესის მომხრე ჯარს შეებრძო-ლა და თავი ისახელა. როდესაც სამე-დრო რეფორმები შემოიღეს იაპონიაში, კუროკი კაპიტნის ხარისხით გამოწესდა ჯარ-ში და ექვსი წლის შემდეგ პოლკის უფრო-სობა მიიღო. 1894-1895 წ. ჩინეთის ომ-ში კუროკი დივიზიის უფროსად იყო. კუ-როკი ცნობილია, როგორც სამხედრო მწერალი. მას ეუთონის დიდი შრომა ჩი-ნეთ-იაპონიის ომის შესახებ. ის საუკე-თესო მემორთაგანია, მხნე და დაულა-ლაფი, სამართლიანი და თავდაბლი. ამ-ბობენ, ვითომც სმა უყვარდეს და ძალი-ან ცოტას ლაპარაკდეს. იმის გამე-დობისა და ენერგის იმედი აქეთ. ის სწრაფად და მედგრად დაეცემა მტერს და ვინც იმას მიჰყვება, სისხლის ნაკალ-ლებსა ნახავსო. კუროკი 62 წლისაა.

მეორე ლაშქრის უფროსი გენერალ-ლიტენანტი ოკუ ახალგაზდაობაშივე სიმა-მაკითა და მხნეობით იყო ცნობილი.

რო ყველას: თითქმის ყველანი საუცხო-ვონი იყვნენ და კინკბამეს ძლიერ ქვა-ში დაუჯდნენ: უპირველეს ყოვლისა სკე-ნის მოყვარული ქალ-ვაჭნი უფიცნი იყ-ვნენ, გონებრივი ავლადილებით ვერაიენ თავს ვერ მოიწონებდა, თითქმის არც ერთი არაფერს არ კითხულობდა, ქვემ-ნის მაჯის ცემას უფროს არ უზღვდა... ყველა მხოლოდ თავის როლის თუ «შე-ჯიჯიენდა», სხვა არაფერს დაგიდევდა და ბევრი მათგანი ვერც კი ავიხსნიდა იმ პიესას, რომელიცა თვითონ თამაშობდა. გარდა ამისა ერთი მელპომენის ტიპარში ბახუსს უგალობდა, დაუწურავ კახურს სუნით ვთებდა, მეორე ქალი მსახიობს აკვიტებოდა და მარად ვამ მას უკუ-კურებდა, მესამე გიმის როლების განო-სულს ლაფავდა და მხოლოდ ის პიესები მოსწონდა, რომლებშიც მას თვითონ პირველი და «კარგა» როლი ჰქონდა, გარ-და ამისა, თუ სასურველს როლს არ მის-ცემლით, საქმეს ფეხქვეშ გაგიფელავდათ; მეოთხე თუ თავის სიტყვას არ გაიყვან-და—უჯიათი და გაჰქირ კაცი გახლდათ—ქულს არტყებდა და გაუტყვოდა, მიუ-ხედავად იმისა, რომ ხშირად ამხანაგებს ეუბნებოდა: სახალხო საქმეს ჩვენი «მე» და პირადი ლტოლვილებანი უნდა შეს-წირონო და სხ. და სხ. ჯურისა და ყა-ლიბის აღნაშენები გახლდნენ ეს დალო-ცვლილი «განათლებულნი».

XI

ახალ ამხანაგებში კინკბამემ სხვა და სხვა დასის ყმაწვილი კაცები, თავისებუ-რი «პატრიოტები» და «დემოკრატები» გაიკნო, თითქმის ყველა არავითარი წარ-მოდგენა არა ჰქონდა არამც თუ მსოფ-ლიოს ბრუნვისა და ქვეყნიერების წყობი-ლების შესახებ, არამედ თავის სოფელსა და დაბახდც კი. ვერც ერთს ვერ შეეძ-ლო ახსნა ცხოვრების ამა თუ იმ მოვლე-ნის ზოგადი მიზეზი და... მინც დასო-პარობდნენ, საუკუნის იტვიზ იცოდ-ნენ, ვინაიტი უნდა ესაწილებოდნენ, კინკ-

ბაძე არა ერთხელ შესწრებია ამ სხვა და სხვა «იმპორტულების» ყმაწვილი კაცთა კა-მათს, მაგრამ ერთხელ რომ ნახა, იმისთა-ნას აღარ შესწრებია.

XII

ამ დასში კინკბამემ თითქმის პირვე-ლობა დაიკეთინა, ჯერ ერთი იმითი, რომ კარდლოსანი იყო და მეორეც—თავის-თავის შესახებ კება-ლდება თვითონვე მიჰყარ მოჰყარა. საზოგადოებაში მესამე-წარმოადგინის შემდეგ თავის თამაშობის

აჯანყების დროს ერთს ციხეში მოემ-წყვდა თავის ჯარით და 4 თვე გასტო-რადაც საშველი არსათ იყო, ოქუ თა-ვის რაზმით ციხიდან გამოვიდა და უმ-რავლეს მოწინააღმდეგეთა ალყა გაარღვია.

1894-1895 წ. ოქუ დივიზიის უფრო-სად იყო და ზამთარში თავისი ჯარი მან-ჯურიაზე გაატარა. მონაწილეობა მიიღო გკინოს ბრძოლაში და ნიუ-ჯუნიის აუ-ბის დროს, 1894 წ. იაპონიაში მისია ვაგზენა საფრანგეთს და ამ მისიის შე-თაურად ოქუ იყო. ომის დაწყებამდე ოქუს ხუთი ივიზია ებარა. ამბობენ, ლაშქრის უფროსობა ოქუს მხოლოდ იმი-ტომ მისცეს, რომ ის უფროსი გენერალ-თავანიაო. ოქუ 55 წლისაა.

ტვილისი

დღეს, 23 მაისს კრება ექმნება ტვილისის გუბერნიის თავად-აზნაურთა საზოგადოებას დარბი მოსწავლეთა შემე-წყობისათვის. ამ საზოგადოებას 21 მაის-საც ჰქონდა კრება, მაგრამ მხოლოდ ან-გარიშის განხილვა მოასწრა.

* ქალაქის საბჭომ დაადგინა, მოსპოს ხორცის დაეოფა ხარისხებდა და, ამას გარ-და, ხორცის დუქნების შეთავაზურ კომი-სიას მისცეს საწარმოო თანხად 25 ათა-სი მანეთი.

* ტვილისის ქალაქის საბჭომ დასაფა-სებელ გადასახადისაგან გაანთავისუფლა საგნარქიო სასწავლებელთა საბჭოს მამუ-ლი, რომელიც არავითარს შემოსავლს არ იძლევა.

* როგორც ვთქვით, ტვილისის სა-სულიერო სემინარიის მასწავლებელს ილ-ფერაძეს უთხოვინა, განათავისუფლეთ სა-ქართველოს საგნარქიო სასწავლებელთა სიბჭოს წევრობიდგანაო.

* 17 აპრილს შინაგან საქმეთა სამი-ნისტროში დასამტკიცებლად წარუდგენილ ტვილისში განზრახულ ქართულ ფილარ-მონიულ საზოგადოების წესდება.

* ტვილისის ქალაქის გამგეობამ გა-დასწყვიტა, დაარსოს მშობლიურ ქალთა თავშესაფარი. თავშესაფარის ასაგებად სა-ქირო თანხა შეიტანეს 1905 წლის ხარჯთაღრიცხვაში.

* ამ დღეებში კრება ექმნება საგან-გებობა არჩეულ კომისიას მთავარ მართე-ლის საბჭოს. კომისიას დავალებული აქვს განხილოს საგანი იმის შესახებ, თუ რო-

ვორ გადახდენილი კავკასიის გლინ-კაცი სხვა და სხვა ხარჯები ფულად.

* ტვილისის ქალაქის გამგეობამ განი-ხილა საგანი დაბა «ვაკის» ქალაქის საზღე-რებში შეტანისა და სტენო რა სასურვე-ლად განხორციელდეს ეს საქმე, დაადგინა, ამოიჩინოს კომისია და მიენდოს მას «ვა-კის» საზღვრებისა და ქუჩების დაგეგმა. კომისია, დაასრულებს რა მუშაობას, მოხ-სენებას წარუდგენს.

* ქალაქის გამგეობას აზრად აქვს, ქალაქი გაანათოს ვაზით, ამიტომ მიმარ-თა მოსკოვის საზოგადოებას და ითხოვა, შემატუკობინე, რა ხარჯი მიუხდებდა ტვი-ლისში ქარხნის გაკეთებას ქუჩებისა და მოედნების გასანათებლად.

* ზოგი გამოცებით გვეცხობა, რატომ იაკობ გოგებაშვილი არაიარ იეს ქვე-კითხვის გამავრცელებელ საზოგადოების წევ-რად? ამის გამო საკითხად მიგვიჩნია ალ-ენიშნით ერთი გარემოება, რომელიც სა-ზოგადოების წევრთა წლიურ კრების ან-გარიშში არ იყო მოხსენებული: იაკობმა წინა წლებშიაც არ ისურვა გამგეობის წევრობა და ეხლაც კრების წინანდ გარ-ცხადება შეიტანა გამგეობაში, ექვი არ ჩამომიტარათ, რადგან გამგეობის წევ-რობას ვერ ავასრულებო.

* გუშინ-წინ, 21 მაისს, კრება ჰქონდა ტვილისისის პირუტყვთა მფარველ საზო-გადოებას გენერალ რეიტერის თავჯდო-მარობით. კრებამ უმთავრესი ყურადღება მიამკია იმ საგანს, რომ სოფლად გლენ-კაცნი მეტად უღვირვად ეყიდებიან პი-რუტყვით და მსჯელობა იქონია იმის შე-სახებაც, რომ საკითხი დონის ძიებანი მიი-ღოს გლენთა მიერ პირუტყვთა უდიე რად მოჭრობის წინააღმდეგ. კრებამ ბოლოს დაადგინა, სთხოვოს კავკასიის სამოსწავ-ლო ოლქის მზრუნველს, რათა მან დაა-ვალოს სოფლის მასწავლებელთა გლენ-კაცთა დარიგებაო. მასწავლებელმა ატ-რედვე უნდა ასწავლოს სოფელთა, რომ ტვილისში საპითლო საავადმყოფო და იქედგან საქონლის წამლის გამოწერა შე-უძლიანთ.

* როგორც ნამდვილი წყაროები ე-გან შევიტყეთ, კილიკიის სომხის აკადე-მიაში, რომელიც დაარსდა 1901 წელს ამ წლის 1 მაისამდინ ყოფილა ოთახის სტუდენტი, იმავე წყაროდან შევიტყეთ, რომ 12 მაისს პარიში აუროტენს სომხის ეკვლესია და მასთან სხვა-და სხვა შენობა, რომელიც დაჯდა ორ მილიონ მანეთამდე.

ეს ხარჯი სულ მანათაშველს უცხირია. ამ კუ-მად სომხის სასულიერო სემინარიების დამ-თავრდება თვითონვე და ელენე ვაჩაშვილი მელღე დაჯდა. იაპონიის სემინარიის სტუდენტი ვინაა იაპონიის საზოგადოების მიმართებით, ამ სემინარიის ხარჯი უცხირია ბაქოში ნავთის მოვაჭრეებს ძმთა ნაბათოვებს. პა-რიში ატეხულ სომხეთა ეკვლესიასთან შეს-დგება საზოგადოება, რომელიც ყოველ-გვარ შემეწობას აღმოუწინს სომხეთა მჭერალთა და მოადეაწუთ, რომელთაც სო-მეთა ლიტერატურისა და ისტორიის შეს-წავლა სურთ.

* მითხველს ვაწუწუთ, რომ გუშინ-წინ მისი მადალ-ყოვლად უსამდვილოდ-სობა საქართველოს გზარხისი ოლქის სო-ლოგინსკაიაში წავიდა ეკლესიის სა-ტურთხებლად. ექსარხისი ტვილისში და-ბრუნდა ამავე დღეს, სადამოს 5 საათზე.

* ტვილისის ქალაქის მოურავმა გუ-ბერნატორს წარუდგინა დასამტკიცებლად საავადმყოფო დადგენილებანი კვირა-უქმე დაღებში გაკრობის შესახებ.

* 27 მაისს კრება ექმნება ტვილი-სის მებაოთა მოქალაქეთა რწმუნებულებს 20 მაისისათვის დაინიშნული კრება არ შესდგა, წევრთა კანონიერ რიცხვის დაუ-სწრებლობის გამო.

* მეშვიდე საპოლიცია უბნის ბოქა-ულს და ქალაქის მკურნალს პროზოროვ-სკის ქალაქის საყახბო დაეთავლიერებიათ ამ დღეებში და მეტად ანტო-სანიტორულს მდგომარეობაში უნახავთ. პოლიცეი-სტრემბ წინადადება მისცა ქალაქის გამ-გეობას, უეროვანი განკარგულება მოახ-დინეთო.

* რამდენსამე სამაზრო ქალაქზე დიდ-ძალი დასაფასებელი გადასახადი დარჩეი-ლა, ამიტომ ტვილისის გუბერნატორმა განკარგულება მოახდინა, რომ საკითხი ზომიერი იქმნეს მიღებული გადასახადების დროზედ შესაკრებად.

* ახალციხის მაზრაში, როგორც გად-მოგვეცეს, საქონლის კირი გაჩენილა.

* ტვილისის ახლად დაარსებულ სა-მეურნეო საზოგადოების «თამარის წეს-დება» გაგზავნილა დასამტკიცებლად უმა-ღესს მთავრობასთან.

* მიუხედავად უვე წამოვიდა ინე-ნური მეტცი, რომელმაც წალისის წყა-როებიდან წყალი უნდა ჩამოიყვანოს ტვი-ლისში. მეტცს დღეს, ან ხვალ მოელან.

გვეტეტი. მაგრამ უფრო მეწუწულებოლი ლ თავლის სანთელით ჩამოვინებოლი, რომ მე ყველა მითქმა-მოთქმისათვის ყური მგდო: უცნომ თუ ნაცნობისათვის ფეხთა-ქუსლები მელოკა, პირში მექო-მე-ლიდა, ზურგთ უკან კი მახე მგეო. არა და არა! ათასჯერ არა, მე ძველ-რიბში გამჯღარი მაქვს: «მოყვარეს პირში ვუძა-რახხო, მტერს-ზურგით უკანა». ჩემი მტერ-სამოკეთებელი უთავიღვინი არიან, მაგრამ ჩინამკი პირმა სული მოდგას, მუდამ უმა-მართლობის მდგენელი ვიქნები, მრისხანე #შურდულსა# მკაცრად გაუწუზუნებ და ჩვენ ბედ-შავ მგობრებს კვალად შეემა-ხებ.

წინ, წინ, მედგრად შეგებოძოლოთ უკუღმართსა ამ ჩვენს დროსა, კირის ოფლში გავაცურათ სიმათილის და ძმობის დროშა».

მაშ, ძირს ფარისფერობა! გაუმარჯოს პირდაპირობას! ერთი ამბობს: რეზუსი უსამართლოაო, მეორე—მხდლითაო, მე-სამე—მისხარააო, მეოთხე —უარისყველიაო, მესუთე—სამეგობრო არააო, მეექვსე —უნიპოაო, მეშვიდე—ამპარტავანიაო, მერ-ვე—ბრაზიანიაო, მესხრე—მაწვე აღმაი-ანიაო, მეათე და მეათათე—რეზუსი მეტად ძნელი გამოცანააო. ვინც დანამდვილე-ბით გამოიცნობს რეზუსს, იმას სარქურად #ერთი გულა ხიზილიაო გავგზავნაო#. აღრესი იკითხონ #შურდულის# რედაქ-ციოში.

* * * * *

„ოხუნჯო რეზუსო!„—ასე მწერს ერთი ვებატონი (თუ ქალბატონი არ ვიცი),—რა ამბავი გაქვს #შურდულში#, რა ლობეყო-რეს ელები და ყველას ჰკიცხავ! ძაან ნუ-ქვაი, რამდენსაც ჰყვირი, იმდენს არ არაკეთებო... მახლას... მოვითმენთ...

* * * * *

საკუქოა წყარო! ჩემზე იერიში მო-იტანა, ლომობდა ძლიერ დევეზიანებინე; მაგრამ... ოღონდ დამეზინაღი. მერე რაც ძალი და ღონე ჰქონდა ერთი ისეთი შეე-

ფ ე ლ ე ტ მ ე ნ ი

(საკვირთო გაზეთი).

წ ე ა მ ა და ი შ ე რ ა ე .

№ 18.

ა ა ხ !... ვ ა ა ა ხ !

(რომანი)

X

კინკბამე ბედნიერ დროს ყვაილობდა; მიუხედავად იმისა, რომ ჩვენი ცხოვრება განსაზღვრულს ვიწრო ჩარჩოს წარმოადგენ-და, რომელიცაც ცოცხალ აღამიანებს ძალის-ძალიანი ათვისებდნენ («მკვდრები» ხომ სახენებელნი არ არიან) და ვინც ვერ მოათესებოდა, ზოგს ფეხებს უმოკლებ-დნენ, ზოგს ტანს უთხვლებდნენ, ზოგს თავს უშეწყავდნენ და ჩარჩოში ძალითი «სწრ-ოდენ» ამგვარ თავგასულ აღამიანის არსე ბას. დიად, მიუხედავად ასეთი ბედნიერი დღისა, «წარმოდგენები» მინც იმართე-ბოდა, რომელთა უზრავლესობასაც მხო-ლოდ ის სარგებლობა მოჰქონდა, რომ მყურებულს რამდენსამე საათს უზაროთ აკინებდა ან ატეზლებდა—რისთვის ვის-თვის?—ამას აერცვრითი მყურებელი ვერ ავიხსნიდათ. ამ წარმოდგენების გამმარ-თველნი—ყმაწვილი ქალ-ვაჭნი—მინც თავ-ებს იხოცდნენ წარმოდგენების გასამარ-თავად... ხშირად რამდენივე დასი ერთი-ერთმანეთის ჯიბრით, «სახალხო»-ს სახე-ლით ხალხსავე სძარცვავდნენ ზნეობრი-ვად, გონებრივად. ფულთი და დროით... მაგრამ რაღაც მანქანებით ასეთი საქციე-ლი სახალხო საქმეთ ითვლებოდა და ამ საქმის მეთაური ერთმანეთს ეცილებოდ-ნენ—არა მე მეკუთვინის და არა მეო... ეს მოვლენა ცხოვრების ნაჭქები გახლდათ და ამიტომ ამავე ცხოვრების შეილი კინ-კბამეც ამგვარ სახალხო «მუშაკებს» არ ჩამორჩა: იგი «დემოკრატობისა» ა შ ი იყო და ამ საქმესაც «სულით და გულით» მიე-ცა... ჩაერია სახალხო წარმოდგენების გამმარველია დაში, ვინაიტი მოპაუკე-

ქება თვითონ დასწერა (ხოლო ერთმა ნაცნობმა მეგახეთემ გადუსწორა) და გა-ზეთში სხვისი სახელით დაბეჭდვინა. ამ წერილის დაბეჭდვის შემდეგ კინკბამე ამხანაგებისა და საკუთარს თვალში ერთი-ორად «აოწია», ცნობილ კაცად გახდა... თავი «სახალხო მუშაკათა» მოჰქონდა, მაგრამ თვით ამ ხალხს ჰქუაში არ უჯდებოდა მისი თავგამოდება. ბევრს რამეში არ ეთანხმებოდა და ერთხელ «თავგასული ხალხის» მოქვეინება ხიშტებითა და მთა-რახებით მოისურვა:

— მთრახვი, მთრახვი მეგ სულელ-რეგვებსო, დასძახა კინკბამემ გაავზნე-ბულ ხალხს.

ამხანაგების ობტშიაც კარგად მოდი-ოდა: თავის მოქიშვეს, მოწინააღმდეგეს, ანუ არა საპარიანო კინკბამე სასწრაფოდ ესმენდა იქ, სადაც ჯერ არს. ასეთს საქ-ციელს ზნეობრივ მოვალეობადაც სთვლი-და. იმას ვერც-კი ამხნვედა, რომ უსწუმ-რად თავისიანებს სამარეს უთხრიდა, მშო-ბელს ძუქუებს აჭირდა, თვითონ-კი სამ-სახურში წინაუბრდებოდა, ხარისხი ემატე-ბოდა...

დროის განმავლობაში კინკბამე სა-ხალხო მუშაკად შეიქმნა (პირველ როლს თამაშობდა, თითქმის ყველა ტაშს უკრავ-და, მას მეტიც არ უნდოდა), ქალების ოქროს ვაშლად გარდაიქცა; გარემოთა თვალში კი ხან «მოიღვროკატებდა», ხან «მოიაბატრიოტებდა»... დარწმუნებული-კი არაფერში იყო.

უსუფე უშუთ-აე ლი.

(შემდეგი იქმნება)

ს ა ხ ე ლ ა ა ხ ე ლ ო .

(სამისლათო ამბები)

ჩემი წერილი.—ვინ რას ამბობს!—უსა-ხელი წერილი.—საკემლო წყარო.

ვეწუხვარ, ძაანა ვწუხვარ, რომ მე ყველასა-გან განდევნილი-განკიცხული, შეგინებულ-შეღახული, ამ ქვეყნად მარტოოდენ და-

მეტე ჩამოსვლისათვის წავა წაღვეთი, სადაც წაქვედნიან ქალაქის გამგეობის წარმომადგენელი.

* სახანაძის მზრახველ, როგორც კვამლიანებ, მოსაჯულს კარგი ზარი ან ზურსს, რადგან ერთმანეთს წაქაობენ და დღეობენ უფროა.

* თამარის ქუჩის მცხოვრებლებმა უფლებითაა ადარეს ტფილისის ქალაქის გამგეობას წინაშე, ჩვენს ქუჩას მოკაწროა.

* გორის მზრახველ ნათესებს, როგორც გულშემატკვარს, ვინც მოგვამარტობდა. წიქს ნაკლებად უფროა ნათესაის მტერი მტერებზე.

* მანუა-მედიკოსის და სხვა მედიკოსებისათვის მინისტრის რეზოლუციის განკარგულებით ტფილისის სახელისწილს საქმეებში ეგზამენტი 21-სა და 31 მასს დაეწყება ს. ტ. ანუ, 8 თვისას კი—ნიკაძისათვის.

ჩვენს უფროს ახლებს

სოფ. დღონდი (ღმრ. მარ.) ბნელ ზეწარ ვადაფარებული და ყოველ სიცოცხლის ნიშანს წყალს მოკლებულია, აი ნამდვილი სურათი ჩვენს სოფლისა; ჩინური კარ ჩაქვილობა, წარღვნის პრინციპების დროის გამოვლენა, ახლის გამოვლენა, ძველის განუთრეგლობა და მართა ოდენ სახნისის და თხის შეჩერება აი, რა სირცხვირს ჩვენს ცხოვრებას, აი რა გვიღობავს გზას ახალ ცხოვრებისკენ.

აქ ვერ შეხვდებით ვერც სასწავლებელს, ვერც სამკითხველოს და ვერც სხვას რასმეს, რაც საუკეთესო თავმდებია, ასე თუ ისე სოფელ-ქვეყნის წინამდებლობისათვის... გზების შესახებ ხომ ლაპარაკობს მეტი იქნება და იმთ ხომ საკმაო წვლილი შეაქვთ ქვეყნის ზრდა-მატებაში, აქაურ ადმინისტრაციის სხვასთან ერთად გზებზე უპურადღობოდ აქვს მიტოვებული. მაშინ თუ შეაქვთ, როდესაც ყინების მოვლიან, თორემ დანარჩენ შემთხვევაში ისეთი „ოღორ-ჩოღორ“ და გუჯული გზებია, რომ შეუძლებელია დღესითა-კი გავლა არამც თუ ღამე.

მაგრამ დავანებოთ ამს თავი, ჩვენი ადმინისტრაციის თავის ჩვეულებრივ ძილს მივნიჭო არ მოიშლის, მე უფრო სხვას მიწა და მიეპყრო მკითხველის ყურადღება. თუ სადმე სარგებლობენ უფროსებით, ყველაზე უფრო ჩვენში, როგორც გონებით ბრძა ხალხში და საკმაოდ ბნელით მოკულ მხარეში.

ყვირე არხმედივით, რომ „მტერი“ საინჭაროდ უკუ ქველ იქნა. ბ. „საკმელა წყარო“ თავის წყაროში, თუმცა აქეთურ-იქითურს ამბობდა, ოცნებობს უზმანურ-მაჯალაქუნებზე და სხვა რალა-რალაცებზე, ეს მიმატებია მისთვის, მე მხოლოდ ბ. „საკმელა წყაროს“ ვთხოვ, პირობა არ დაივიწყოს და გორლებზე „ა შურდულო“-ს ხოლმე არ ფანტაზიოთ, არამედ სიმართლით. შეთხზვა ჰორებისა გორელ მატრამებზე უფრო ძიან ენერგებით, ვიდრე სხვებს.

რუსუსი.

ჩვენს უფროს ახლებს.

იმაგითი. სუყველა პოეტობს, და მოდი ჩემი წერილი ერთხელ მივნიჭო „პოეტობა“ კილოთი დავიწყო! იმერეთი აირია, მდინარე სქიქვს, ვასკლაკები ციმციმობენ, ქალები კუნტრუმობენ, გაზაფხულის ჰავამ დაპებრა, ქორებმა იმატა, ყვაქიქების „ორკესტრი“ გრალებს!

ეს, ისე თავს მივანებებ პოეზიას; პოეზია პოეტებისთვის დამილოცია; მე ამის უნარი არ მაქვს; დავიწყით პროზით; იმერეთი აირია, დიან! აირია, ისე აირია, რომ ძალიან პატრონს ვედარ ცნობს; ქალი ქმარს ქვივებს, და ვილაცა უცნობს მისდევს, ქმარს ცოლი მოუტოვებია და ახალ-გაზდა „ბარიშნებთან“ ცუნდრუკობს, ძამძის ჰყიდის, ვითარცა იულამ გაჰყიდა ხალხის მსხნელი მაცხოვარი; ჰორაკანობა, გავრცელდა; პირში მქებელი ზურგს უკან საზარეს ვითხრის და უსინდისოდ გატუციებს შიგ თავს! თუ ლურჯ „განტანა“ ქული არ გაქვს, ქალი ცოლად არ გაგყვება; კაცრად თუ არ მიგატყუაქნია, ისე არვის უნდებხარ! ქალს თუ თავზედ მონხლოკის ბანტებიახ ქული არ ხუვარს, ისე არ თხოვილობენ! ქუდიანი კობა ხომ მოდინა და ეს არის!... თუ სოფლის მომშინავს ერთი ქიქა ღვიზო არ ჩაკეცულე, ის არ გაგიკეთებს საქმეს!... მამა-

აი, ნიშნები ჩვენებურების უფროსობისა: სამი წელიწადი იქნება მას შემდეგ, რაც ყოველად სამღვდელთა ლეონიდმა ადრცა-ლა წირვა ლოცვა დღნორისის ეკლესიაში, რადგანაც ახლის აშენება თუ არა, შეეკეთება მიწა საქირო იყო; ჩვენებურებმა დიხაც ვერ მოითმინეს ასეთი ვითომ-და უღკარი მოვლენა, აირჩიეს კომიტეტი და მიანდევს ეკლესიის საქმე; ბევრი იმასაც არ უფიქრა—გასწორეს ფული და, თუ სხვაგან, მახლომელ სოფელში 2500 მანათით ახალი ეკლესიები აიშენეს, ჩვენში, მხოლოდ შეკეთებაში გადაახდვიენს ხალხს ამოღენი და ეს მაშინ, როდესაც მეტ ნაწილს დღეს თუ ხვალ ცოლშიელი უნდა აწიკობდათ შიშილით მოუსაფლოობის გამო. აუწიკობდათ კიდევ. მაგრამ ამას თავი დავანებოთ. ეკლესია მოთავდა ავად იყო თუ კარგად. წირვა-ლოცვა მიიტ არ არის, რადგანაც კომიტეტმა ცხლა სხვა რამის შექმნა დაავალა ხალხს, ისეთის რამისა, ურომლოთაც წირვა არ შეიძლება; საჭიროა სამკაულები გამოიცვალოს, ახალი ხატები შევიძინოთ და სხ. ამბობს კომიტეტი. თითქმის ძველ-ხატებს ძალა დაკარგვიან! ნუ თუ არ შეიძლება, ბ. კომიტეტის წევრო, რომ ცოტა შეეჩეროთ ხატების ყიდვა, ძველებს დაეჯერდეთ, სანამ ხალხი ცოტათი სულს მოიბრუნებდეს?...

XX.

რუსეთი

ბლაგოვეშჩენსკის ოლქის სასამართლოში დაიწყო მიდარა მალაქნების საქმის გარჩევა. ეს მალაქნები არიან წარმომადგენელნი სავაჭრო საქმისა „გრიგოლ კოსტინი და შვილი მისნი“. მბრალდებით დაწვა განგებ ამურზედ გემის „გილიას“, რომელზედაც იყო საეჭვო საქონელი—ვითამ ჩაი, ბეწვეული და ფარცელობა. ეს საქონელი დაზღვეული ყოფილა 315,000 მან. მალაქნებს სდომებიათ დაზღვევის ფულის მიღება. გემი დამწვარა, ხოლო ზედ მასაზრანი გადარჩენილან. საქმის განხილვა რამდენსამე დღეს გასტანს.

— მისკში დაიწყო, გუბერნატორის თავმჯდომარეობით, ბუბა გლეხთა შესახების კანონმდებლობის გარდასათავლიერებლად.

— ბობრუსკში დაიწვა ებრაელთა სახელოსნო სასწავლებელი, რომელშიაც

ზოგადი საცხოვრებელი იყო 65 მოსწავლისათვის. ზარალი 20,000 მან.

— მოსკოვში პანაშვიდი გადაიხადეს დილის ამბით კომპოზიტორის გლინკას სულის მოსახსენებლად, 20 მისს შესრულდა ასი წელიწადი მის დაბადების დღიდან. დაესწრნენ პროფესორები კონსერვატორისა და ბევრი სხვანიც.

რუსეთი

საზრახველი. *) პარიეში 1900 წ. პირველ დაწყებითი განათლებისათვის არსებითი განათლებისათვის არსებობდა შემდეგი სასწავლებლები: 1) სახალხო დედობრივი სკოლები 167, მასწავლებელი ქალი ითვლებოდა ამ სკოლებში 769, მოსწავლე—53,179. 2) სერბო-საერო-საქალბელო დედობრივი სკოლები 17, მასწავლებელი ქალი 28, მოსწავლე—1,299. 3) სასულიერო დედობრივი სკოლები 41, მასწავლებელი ქალი—74, მოსწავლე ვალები 7,716. 4) საერო პირველ დაწყებითი საერო სკოლები 202, მასწავლებელი 1,820, მოსწავლე 85,472. 5) საქალები პირველ დაწყებითი საერო სკოლები 198, მასწავლებელი ქალი 1,730, მოსწავლე 73,714. 6) საერო ყრბო საერო პირველ დაწყებითი სკოლები 70, მასწავლებელი 433, მოსწავლე 17,092. 7) სასულიერო საქალბელო პირველ დაწყებითი სკოლები 159, მასწავლებელი ქალი—1,051; მოსწავლე—36,783. მთლად პირველ დაწყებითი სკოლები ითვლებოდა 1,333—300,929 მოსწავლეებით. სკოლის წიგნთ საცავი იყო 1900 წ. ქალაქში 398, რომლებშიაც ირიცხებოდა 228,988 ტომი წიგნი. ერთი წლის განმავლობაში გაიტანეს წასაკითხავად 536,303 ტომი. უმაღლესი წიგნთ საცავი იმავე წელში იყო პარიეში 19,—10,475 წიგნით. გაიტანეს წიგნები 293,896 ტომი. მოგზაურობა და ექსკურსიები შეესრულა 22,498 მოსწავლემ. საზახლო კალანებში და სააგარაკო ადგილებში იყენენ იმ წელში 4,637 მოსწავლე ვალები. სკოლის კასებმა დაურეგლარაბ მოსწავლეთ 61,927 წყელი ფეს-საძემელი და 55,488 სხვა და სხვა ტანისამოსი; ყველა ესენი ღირებულა 277,947 ფრანკი.

სკოლებში განსაკუთრებით ყურად-

*) Русский Начальный учитель-და.

ღებას აძლევენ სურათების, ქანდაკების და ილიუსტრაციების აღმზრდელ მნიშვნელობას. ამ გვარი სახელმძღვანელო ნივთები სწავლისა აფართოვებენ ბავშვთა ცოდნას, ეხმარებიან საგნების ახსნას და თვალის გადავლებითი აღწერას, რომელიც ძლიერ იბეჭდება სხონაში მხედველობით ორგანოს შემწეობით, ერთად ამასთან თვალის გადავლებით გამოხატულებანი სხვა-და-სხვა საგანთა აცხოველებენ გაკვეთილებს, ზრდიან ხელოვნებით გემოვნებას და ავრცელებენ ხელოვნებით ქმნილებას. კოლეკცია სურათებისა, ილიუსტრაციებისა და სხვათა უნდა იქმნეს შემდეგი შინაარსისა: 1) გამოხატულებანი ბუნებისა: მთები, ზღვა, ტყე, მდინარეები, ტბები, 2) სხვა-და-სხვა შენობანი; ხელოვნებითი ნაწარმოებანი ხელოვნებისა, წახანაცხა, ძველები და სხვა. 3) ისტორიული სურათები, გამოხატულებანი მამულის მოყვარულობისა და მოქალაქობისა, 4) სტენები ხალხის ცხოვრებიდან; ნაციონალური ტანისამოსი საფრანგეთისა და სხვა ქვეყნებისა. 5) სხვა-და-სხვა გამოხატულებანი დღიური, ოჯახური ცხოვრებისა.

1902 წელს საერო განათლებისათვის გადაღებული იყო საფრანგეთში 280 მილიონი ფრანკი; აქედან მალღ განათლებისათვის 20 მილიონი, საშუალო 27 მილიონი, დაბალისათვის 157 მილიონი ფრანკი; დანარჩენი 76 მილიონი სხვა-და-სხვა საპროფესიონალო სკოლებისათვის.

წერილი

რედაქციის მიხატ.

ბატონო რედაქტორ!

ნება მიბოძეთ თქვენს პატივცემულ გაზეთის „ივერის“ საშუალებით უფულისათვის მადლობა გამოვუცხადო, იანეთის სასოფლო სკოლის ამშენებელ კომიტეტის მხრით, იმ პირთ, რომელთაც კეთილ ინებეს და იანეთის სკოლის შენობის გასაკეთებლად შემოსწირეს. აი სია შემომწერიელთა: ყოვლად სამღვდლო ალექსანდრემ 10 მან., ს. ფსევანდემ 25 მან., ე. კობრეიმ 20 მან., ა. ჯვარციშვილმა 20 მან., ი. ყუფარიანემ 5 მან., გ. ჯვარიშვილმა 5 მან., თ. კობრეიმ 3 მან., ა. მელიამ 2 მან., ლ. რუხაქემ 1 მ. 74 კ. ი. ვიტკევიჩმა 1—20 კ. მ. ჩიგოვიმ, ბ. მამალაქემ, ს. კილურა-

გარეშეთა მე რა ვუთხრა, ოდეს შინაურნიც მტრობენ!

მართალი ვსთქვი, მეგობარმა ცრემლად სცვალა ჩემი მღერა; ვუერთგულე, და იმან კი ორგულობა მომპყრა.

მითხარ, ამ გვარ სიცოცხლესა ხომ ბევრად სჯობს საფლავს წოლა, და ამ გვარი მეგობრების ხომ ყოლისა, არა ყოლა?!

კინძოს იმედა.

ნახეთ, ძემბო, კახური შამანსკედაც ტბილია, ძმა-ბიჭებიც ჩვენისთანა დღინაზედ ძვირია.

მაშ დავლიოთ, ბიჭებო! კიდევ ჩავუკახუროთ; ვინც ძმაში ვიპოვეთ, თავში ჩავურახუნოთ.

ესომთ და აღარ ვითრობით! კვლავ დავსცალით ფიალი: საგნად მხოლოდ ერთი გვქონდეს—სამშობლოსა ტრფიალი.

კმარა ჰქითო რაჯა ვსევით, ხელით ავილოთ ყანწები, გვიხსენოთ მეგობარი, მტერს ვაყოროთ ბრანწები.

ეხლა სატფოს სადღგრძელოთ დენო ყელში ჩავუშვათ; სამშობლოსა მოლაღატე თავ და ყირა დავეშვათ.

რას დაწვინარდი? ქართულად კიდევ თითო დავლიოთ; მამა-პაპურ ძმობაში, ძემბო, სული დავლიოთ.

ქმ, პ. გავუშ, კ. რუხაქემ, ვიყო, ანდრია და ვლ. სახატარაშვილებმა თითო მან. 6 მ. ქავკინქემ 50 კ. სული 101—44 კ.

ამასთანავე გულწრფელ მადლობას უკხადებთ საპროფესიონალურ განყოფილებას „მასკერ“-სა და სხვა კომპლექსებს და მასწავლებლებს ე. ა. კ. კახინებს რომელთაც პირადი სიამოვნება მოიკლეს და საზოგადოებას, რამდენიმე თვის განმავლობაში უსასყიდლოთ, სკოლის დროებითი მოსათავსებლად, სახლი დაუთმეს.

ამშენებელი კომიტეტი იანეთის სასოფლო სკოლისა მასოვბელ არს, რომ ბევრი ჩვენი სოფლის მკვიდრი წაბადენ ზემო აღნიშნულ პირთა მადლობის და ამით ხელს შეუწყობენ სკოლის საპროფესიონალურ და სამეურნეო განუვლილების განვითარებას, რომელიც დახმარებას საქიროებს.

თავმჯომარე კომიტეტისა
ი. ი. კობრეიძე.

დეპეშა

(რუსეთის დეპეშათა სააგენტოსაგან) 21 მაისი.

პიტიბაზრი. გენერალ-ლეიტენანტის ელინსკის დეპეშა სახმედრო მინისტრისადმი 20 მაისს 1904 წ: გენერალი სტესელი 15 მაისს იწერება: „13 მაისს სასტიკის ომის შემდეგ, რომელიც ორ დღეს გაგძელდა, მე ვუბრძანე სალამოს ძინ-ჯოუს მადლობნი მიეტოვებინათ, რადგან სამს დივიზიასა და 120 ზარბაზანს წინამდებობას ვედარ გაუწვედით. შტრის ცეცხლშია და უმეტესად 4 კანონერკისა და 6 ნაღმონის ყუმბარებმა სრულიად გაანადგურა ჩვენი ძინ-ჯოუს ბანაკი, რომელსაც მებუთე პოლი გმირულად იცავდა, ამ პოლკმა, ჩვენმა ბატარეებმა და კანონერკა „ბობრმა“, რომელიც ხუნუეზას იდგა, იაპონელები დიდად დააზიანა. ჩვენ დავკარგეთ 30 აფიცერი და 800-მდე დაბალი ჯარის კაცი, რომელთაგან ზოგი მოკლულია და ზოგიც დაჭრილი. რაც ზებრაზანი უზიანა დავგრა, ყველა ავაფეთქეთ და გაფეთქეთ. ცხარე ბრძოლის დროს. რასაკვირველია, ზარბაზნების გამოტანა არც კი ვგიფიქრია, რადგან ეს შესაძლო იქნებოდა მხოლოდ სამის დღის წინად. 13 მაისს ბროლა დილის ხუთ საათზე დაიწყო და გაგრძელდა სალამოს 8 საათამდე, როდესაც განკარგულბა მოვახდინე ბანაკი მიგვეტო-

ჩვენი ძმობის გვირგვინად გავხსროთ პროშტები... აწ კი კმარა, რაჯა ვსევით. შემოგვაკლდა გროშები...
ქალი.

დეპეშა.

(„ზურდული“ დეპეშათა სააგენტოსაგან) 22 მაისი.

შიდა ძარბელი. იერიში უნდა მიეტანათ სოფლის ჰამია ნადირებზე, მაგრამ საშინელება და კოკისპირულმა წვიმებმა შეაყენეს.

გორი. რებუსს, „ზურდულის“ თანამშრომელს, ანაფემა წაუკოხტეს სამკითხველოში.

იქილანო. პეტრემ სხვის ფული შექამა, მიხას და გოგისა ყურები დააჭრეს.

გულდაული. ესეც ომიანობის ბრალი თუა: გულდაულის სამკითხველოზე დილით ლულით გოლშინებმა იერიში მიიტანეს და სულ გვერდები დამტერიეს. თურმანძიკა დაბარებული.

ფოთი. გაუწყებთ დიდად სასიხარულო ამბავსა: ჩამოვიდა ცირკი კოსტანდის. სიხარულით ფეხზე აღარა დგანან; ქუთაისს აქედან ბრანწებს გაეუგზავნით, როგორც იუსციებისა, 10,000 მ. შეუკრებით კონსტანდისათვის თანავრძობის გამო საცხადებლად.

მოელიან ჩვენს სახელოვან მამულიშვილებს ცერაძესა და კვანტლიანს. იმედი გვწვევინ და დავატკობენ. ტიტველი კლაგების ხილვით. მათი დაფსება ჩვენს კისერზედ იყოსო, გაიძიხან აქაური ბულვარის მტკებელნი „დამოკები“.

რედაქტორ გამომცემელი იმ ერამე.

ვებინა, რამდენიმე ყუბარა და თოფის წამლის საწყობი აუფეთქებელი დაგვრჩა, რადგან უკანონოდ მტრის ჯარი გამოინდა; იაბონელები წელ-ზევით წყალში მილიოდნენ, და მათ დასახარებლად გემებმა სროლა ასტყეს. ჯარი ძალიან მხნე არის.

ჩიჭუ, 21 მაისი (რეიტ. საგ.). იაბონელებმა დიდ ახალი ჯარი გადმოიყვანეს ჯენ-ტიძთან, 20 მილის სიშორეზე დაღუპნენიდან სამხრეთ-აღმოსავლეთით. იქიდან წავიდა მოსულნი ამბობენ, რომ 70 სამხედრო და სატრანსპორტო გემი ჯარი გადმოიყვანო, იაბონელთა ჯარის გასაძლიერებლად პორტ-არტურთან, მრავალი ჯარი გადმოიყვანეს ტლოინფანის ახლო ჩრდილო-აღმოსავლეთად.

ბოკიო (რეიტ. საგ.). იაბონელთა კავალერიის რაზმი რუსის ჯარს შეხვდა, რომელშიც იყო კავალერია, ქვეითი ჯარი და არტილერია. ბრძოლა მოუხდა 17 მაისს ლიუძ-იატუნთან, პულანდინიდან 10 მილის სიშორეზე, ჩრდილოეთისკენ. ბრძოლა 2 საათს გაგრძელდა. იაბონელებს 26 კაცი მოუკლეს, მათ შორის ერთი აფიცერი, და 39 კაცი დაუტრეს, მათ შორის, 4 აფიცერი. რუსების დანაკარგი არ იცან. რუსეთის ჯარი სამხრეთისკენ იძისთვინ თუ მიდის, რომ პორტ-არტურს დაეხებოდნენ.

მუკადნი, 22 მაისს. (საკუთ. კორ.). ამის ველზე არავითარი ცვლილება არ არის. პორტ-არტურიდან ცნობები არ მიღებულა. მარჯვე მოქმედება ჩვენის რაზმების ჩრდილო-აღმოსავლეთ კორეაში დიდად აწუხებს იაბონელებს.

ბოკიო, მთელ იაბონის ჯარის მთავარ-სარდალს დანიშნული ფელდმარშალი იამაგატა რომელიც სარდალად იყო 1894 წ. პირველ იაბონის ლაშქრისა, მოკლენ ხანში ლილიონის კუნძულზე წავა. ტოკიოდან გაიგებენა ამის დაწყებიდან დღევანდლამდე მხოლოდ ასი ასი კაცი. ამინომამ ყველა დიდად ახარალი. ზოგიერთა სავაქრო დაწესებულება გაუქმდა საზღვარ-გარეთელების მისვლა-მოსვლა მოსპო.

სამუღი, კონსული გენზანიამ იცნობება, რომ რუსებმა კოვენანდის მიღების რუსები ყველაფერში ფას აღწევს, რასაც კი მკვიდრ მსოფრებლებისაგან ყიდულობენ და კარგ ფასსაც აღწევს საქონელს და პურში.

ბულა, ხელში იმპერატორმა უმოწყალესად შესწირა 3,000 მახათი ქალაქის ლარბითათვის.

მოსკოვი, წავიდნე შორეულ-აღმოსავლეთს ხუთი საანტარო დასი მოსკოვის ერობისა და დასები კოსტრომისა და იაროსლავის ერობისა.

კამბარბურბი, უმაღლესი მადლობა გამოუცხადა გუბერნატორებს კალუგისა, რიპანისას, ტულისა, კურსკისა, პოლოტავისა, ორიოლისა და ხარკოვისას ჩინებულ წესიერებისათვის მის უდიდებულესობის მოგზაურობის დროს.

სოფია, (ოპოზიციის ცნობებით) სეიბიისა და ბულგარიის მორიგება ერთს სამეგობრო ხელშეკრულებით დამთავრდა, რომელიც პოლიტიკას არ შეეხება მტოდნე კაცები ამბობენ, ხელშეკრულება შეეხება ორთავე სახელმწიფოს ნაწარმოების გაცვლას და აღბ მიცემობას, პასპორტების მოსპობას და ფულის განაღდებას.

დაგრძობა, 21 მაისს დიდი სეიბონობა იყო რუსთა წითელ ჯარის სასარგებლოდ. იმპერატორმა აღესანდრე თეოდორეს ასულმა და დიდმა მთავრებამ ელისაბედა თეოდორეს ასულმა გამოგზავნეს თავისი ხელ-საქმე და ბევრგვარი ნივთები სახელეოვნო მრეწველობისა ამ სეიბონობისათვის.

ნიუ-ჯარანი, (რ. საგ.). ცდილობს ლილიონის ნახევარ-კუნძულის სამხრეთ ნაწილთან კავშირი ამაოა. იაბონელთა ხელში ჩაუვლით ყველა გზები და არა რა ცნობებს, თავის ოფიციალურ ცნობათა გარდა, არავის არ ატყობინებენ. წისკვილები ხარბიში დღე და ღამე მანჯურის პურსა ფქვამენ.

ჩიჭუ, (რეიტ. საგ.). ნიუ-ჯარანიდან მოსულ გემით ჩამოსულ ვილატ პირნი ამბობენ, პორტ-არტურის ახლო 20-ს მაისს ზარბაზნების სროლა ისმოდაო. დაუნახავი ხოლო ორი კრეისერი იაბონელებსია.

ბოკიო, (რეიტ. საგ.). ნანშანის ომი იაბონელების დანაკარგი; 31 აფიცერი და 713 დაბალი ჯირის კაცი მოკლულა, 100 აფიცერი და 3,400 დაბალი ჯარის კაცი დაჭრილია.

შაწანი, (რეიტ. საგ.). ოთხი ათასი ეტილი სურსათისა ზიდაეს რუსებისათვის ლილიონიდან კოლუჩენს. მატარებლები დალიან ზღაშვილადან განჯალაგდეს.

გენერალ მიწუნკოვს 4,000 ყაზახი გაუგზავნია ბიძვიოსკენ, რომ იაბონელებს გზა გადაუკრან.

ამბობენ, იაბონელებს მოლაპარაკება აქეთ ჩინეთის მთავრობასთან, ჩინელთა პოლიცია დაწესეთ იაბონელთაგან აღებულ ქალაქებში რუსეთის ელირი ლესსარი ჩინეთის მთავრობას აიძულებს უარი განუცხადოს იაბონისა, რადგან საინტერლო სახელმწიფოებს შორის უთანხმოება დაიბადებოა.

დროებით რედატორი **ბრ. შიჭუმიძე**. გამომცემელი **ბ. სარაჯიშვილი**.

გამოსადგენი ცნობანი:

კამბარბურბის ბიჯა
21 მაისი 1904 წ.
გეკსიონის კურსი 3 თვეთ:

ლონდონში 10 გირგ. სტ.	94.00
პარიზში 100 მარკაში	—
პარიზში 100 ფრანკში	—
ლონდონში ჩეკები	94.05
ბერლინში	46.30
პარიზში	37.65
ბიოვის დისკონტი.	—
4% სახელმწიფო რენტა	91 ჩის. გაყ.
4% სან. სესხი 1902 წ.	87 1/2 მზგ.
4% გირავნ. ფურც. სახელ. სააღვ.	—
მაშელა ბანკისა	295 წგ. გაყ.
5% პირ. შინაგ. მოძვ. ბილ. 1864 წ. 258 3/4 წგ. გაყ.	—
5% გირავნ. შინაგ. სესხის მოძვ. ბილ. 1866 წ.	90 7/8 წგ. გაყ.
5% გირავნ. ფურც. სახელ. სააღვ.	—
სახელმ. სააღვ. შამ. ბანკისა.	—
5% ობლიგაციები ტელი. საქონლისა	87 1/2 წგ. გაყ.
4 1/2% ობლიგაცი. იმავე საზოგადოებისა.	—
4 1/2% ტელი. სააღვ. ც.მ. ბანკის გირავნ. ფურცლ.	—
5% გირავნობის ფურც. იმავე ბანკისა	88 1/2 ჩის. გაყ.
6% ქუთ. სააღ. შამ. ბანკის გირ. ფურცლ.	—
5% გირავნ. ფურც. იმავე ბანკისა.	87 1/4 წგ. გაყ.

ბანცხალეხანი

ბანცხალეხანი
ამერიკის **კვტომოვილიანი**
განხინით მოძრაობი
ველინიკალები
ბენზინის მატარებებით.
Акв.0.0. ЭФФИЛЬД
МОДЕЛЬ РОЖДЕСТВЕННА 1899
СПВ. Морская, № 30.
(10-5-10).

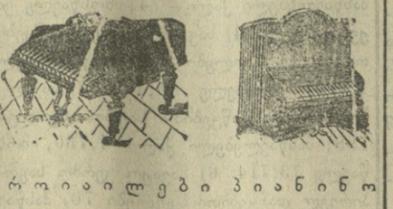
გამოვიდა და ისყიდება ხიდდველის წიგნის მალახიაში და სხვა წიგნის მალახიებში ტფილისში
НАРОДНАЯ МЕДИЦИНА
въ Закавказскомъ краѣ. а. იაშვილისა, ფასი 70 კაპ.
(2-141-2).

ქუთაისში
ს. ბ. თოფურას
სამეცურნალაში
რომელიც იმყოფება მთაის უმაღლესი ბასი პრინც ალექსანდრე ოლდენშტერგელის მუარველობის ქვეშე 75 საწოლია შინაგან, ნერვებისა, საქირურგო, ლედათა და თვალთ ავადმყოფთათვის, მშობიარეთა განყოფილებით და ქიმიურ-მკურნალობით გამკველვითა კაბინებით. გადამდგამა სენითა და სულთ ავადმყოფთ სამკურნალო არ ღებულობს.
ფასი დღე-ღამეში კამამისა და მკურნალობისათვის 1 მანათიდან 3 მანათამდე.

მომთხროვითი ხველგან ნამდვილი

„**ადრაპრიანი**“ **მ. გ. ჯ. ექვლევის**
ეს წამალი სრულიად აქრობს რამდენიმე დღეში ძველს ბებერსა და მეტ-ხორცს ძირიან-ფესვიანად. მხოლოდ ეტიკეტი უნდა ჰქონდეს, მთავრობისაგან დამტკიცებული № 22473.
იყიდება ტფილისში—საფთაიკო საქონლის კავკასიის სავაქრო ამხანაგობასა და ის განყოფილებებში ბაქოსა და ბათუმში.

როილიები პიანინო
ფის-გარმონები, სერნები, ციტარები ფლეიტები, კლარეტები, ნოტები, სიმები და სს.-და-სს.
გ. ვ. შირიანისა,
МУЗЫКАЛЬНОЕ ДЕПО
Б. М. МИРИМАНШВ
Тифлиси, Дворцовая ул.
(25-5-24)

ბოლინის გუბერნიის თავადაზნაუთა წინამძღოლისაგან

თანხმად უძალექსად დეტაციებულ 25 მაისს 1895 წელს სს-სელმწიფო საბჭოს აზრისა ძალით იმის შესახებ, რომ დაუბრუნდეს ტფილისის სათავადაზნაურო სააღვიდ-მძულო ბანკის დამფუძნებელად მყოფთ თავინთი შეტანილი ფული ამა ბანკის დასაარსებლად და ფინანსთა მინისტრის მიერ 8 მაისს, 1900 წელს დამტკიცებულ წესთა მე-7 მუხლის ძალით, ამით ცხადდება საყოველთაოდ, რომ ვის, ვის სელმშიც გადავიდა შესაბამის წარწერით თდ ნიკოლოზ შერმაზანის-მის და თინათინ ივანეს ასულის აბანსთა მიერ შემოხსენებულ ბანკის დასაარსებლად შეტანილი ფულის კვიტანცია ოთხსას ოთხმოცდარვა მანეთისა და 75 კაპ. (488 მ. 75 კ), მოვალეა წარმოუდგინოს იგი ტფილისის გუბერნიის თავადაზნაურთა წინამძღოლს ქვესის თვის განმელობაში დიდდგან ამ განცხადების დაბეჭდისა, თუ ასე არ მოიქცა, სძუდამოდ დაეკარგება უფლებები ფულის მიღებისა და იგი ფული დაუბრუნდებთ შემოხსენებულ თდ აბანსთა.
3-5-3.

ს.-პეტერბურგის კომპანიის
„ნ ა დ ე ქ დ ა“
ზღვით, მდინარით და ხმელეთით გაგზავნილ საქონლის დასასრულად ტვირთი გასაგზავნელ და ქონებათა ცეცხლისაგან დასაზღვევად
დაარსებულია 1847 წელს
მართადა თანხა 1.650.000 მან.
სათადარიგო თანხა 2.664.808 მან.

დასტავების ოპერაციები
ა) დაზღვევა საქონლისა, რომელიც გასაგზავნია როგორც ხმელეთით, ისე ზღვითა ახსით.
ბ) დაზღვევა ცეცხლისაგან უფაველგარ ქონებისა.
გ) დაზღვევა უაფაველგარ სიფათისაგან გზაში საფათა ამა თუ იმ წაწილისა, კემთა, ირეუბისა ვაგონებისა და ვაგონ-ცისტრინისა.
დ) დაზღვევა განძისა, რომელიც გადასატანია ფასტით ხმელეთით და ზღვაზედ მსოფლიო საფოსტო კავშირის ექვლა ადგილას.
დაზღვევის კონსულტაციის რეკომენდაციას იყვამება ისე კომპანიის სსაგენტოთა უფაველ-სს-ტრანსპორტო სააგენტოს კარდა, ცეცხლისაგან დაზღვევის ოპერაციას წარმოებენ 350-ზედ შეტი განსაუთრებით ცეცხლისაგან დაზღვევის სააგენტოთა.
გამკებს ს.-პეტერბურგის კომპანიის **ნადეჟდას**—ს.-პეტერბურგშია, ადმინისტრაციის-ტვას პრესბუქტურად, სსხლისა № 10.
სხნდა კაცნი და რწმუნებულები: სსზღვაო ნავოსნობის საწმეთათვის—ბაქოში, მდინარეთა ნავოსნობისათვის—ნიუნა სსავაგონრადში.
ტფილისის სააგენტო ქარაველთა ოავდა-აზნაურობის სსსავაგონრადის სსხნშია, განყოფის ქუჩა, № 6, ტელეფონი № 433.
(50-5-32)

ზღვაზე, მდინარეებზე და ხმელეთზე ბარგის გადაზიდვისა და დამზღვევის ს.-პეტერბურგის კომპანიის

„ნ ა დ ე ქ დ ა“-ს

გვფილისის სააგენტო ამით საყოველთაოთ აცხადებს, რომ სააგენტოს საქონლის მთავარი საწყობი, რომელიც აქამომდე იმყოფებოდა ზუბალთვის სახლში, კათალიკოთა ქუჩაზე, 1904 წლის

II აპრილიდან გადატანილი იქნება

მანათლავის ახალ ქარავლსაში, სომხის ბაზარში. შესასვლელი ექვარხისის მოედნიდან, სახელწოდ სსსწავლებლის პირდაპირ. გაქონდის მიღება შეიძლება ყოველ დღე გვირა დღეების გარდა დიდის 9 საათიდან ნაშუადღევის ორ საათამდის და საღამოს 5 საათიდან 7 საათამდე.

საწყოების ტელეფონი № 370. სააგენტოს ტელეფონი № 108.
(5-5-5)

საფთაიკო საქონლით მოვალე
ფარმაციევთა ამხანაგობა
ტფილისში
(კავკასიის მუზეუმის პირდაპირ „სევერი ნომრების“ ქვეშ).
ბელაფონი № 741.

აწარმოებს ვაჭრობას, სარდალ და წარმოქმნად, დილის 8 ს. საღამოს 9 საათამდე. საწყობში უფაველთის მოაზრეთა სსუკეთესო თვისების საფთაიკო და ქიმიური საქონელი და წამლები (პეტეტ-მაღებული; სადასტქრო იარაღი და შესახვევად სსსმარებელი ნიეთიერება, სსლეს ფექტის) (კურის კასაქმესი და ქარის მოსსხოში) წამლები, აფთაიკო და ლბორატორიისათვის მოწოდებლობა, ეთერანი ზეთებია, ბუნებრივი ლითონისა სსხვი დასხვა წყალი და მარალი, მრავალგვარი და მრავალ-ფერისანი სსმარებელთა სსამაყავლო თმის და თვალ-წარმის საღებავია, სსზღვარ-გარეთის და რუსეთის სსუკეთესო იფრმების კეთილ-სსურსელოვანი საქონელი—მარეოქმეთა-კოსმეტოკა (დუხი, ოდეკოლბი, ხელის სსხნები და სსხვ.), ოვანსა სსსმარებელი ნიეთებია—სსრეცხისთავის, სსმმარელოვთის და სსხვ.-და-სსხვ. ადრსი ფოსტისა და ტელეგრაფისა: **Тифлиси. Товарищество фармацевтов.**

ჭრალა საქირთა ოქრო და ბრილიანტი
როცა ვიძალევა ვიძინე ჩვენის საზვარო სახლისაგან მხოლოდ 5 მან. 50 კაპ. გამოგზავნით
გარნიტურისა, რომელშიაც იქნება 4 ლამაზი ნიეთი: 1) ბრასოეტი, 2) ბროშეა, 3) წყვილი მონდილი საყურე, 4) ბეჭელი ყველა წმინდა ვერცხლისა, 84 დამლისა, კარგად ცურავილი, ბრძმედ გამოვლილი ოქროში ელექტრონის წესით და მოაკვილი გარშემო პარიის ბრილიანტებით, რომელიც (შუა-გულ ქვას) ზურმუხტს, საფორანს, ამეთვისტოს (ვისაც რომელი სურს) შემორტყმული აქვს გარს; ნიეთები ხელოვანებით არის გაყვებულნი და ბაჯალლო ოქროში ვერ გამოარჩევთ. ბრილიანტებსაც ისეთი წყალი და ჯავარი აქვს, რომ არ ჩამოუვარდება 200 მანეთად ლირებულ ძვირთას ბრილიანტებს. ყველა ეს ნიეთები თამამად გასწევს ოქროს ნიეთებისა და ბრილიანტების მაგიერობას.
ნიეთები გაგზავნით ეღირება მხოლოდ 5 მან. 50 კაპ.

იაფი გარნიტურა
მხოლოდ 4 მან. 45 კაპ. განგზავნით
გზავნით 5 შემდეგს ნიეთს: 1) კაცის საათს, საუკეთესოდ მოოქროვილს. ძნელი გასარჩევია ოქროში, ან შვის გამოწროობის ფოლადისას, კაცისა ან კალისი მაგარის ხანინით და 6 წლის ბუღდავაობით; 2) ახალ ოქროს ძეწქვს პრტყელს (პანციონის) ან ქალისას, ყველზედ საკლას; 3) ბრელ ოკს, კომ. პასს ან ბინოკლს ან ვენჯელს, 4) საწერ იარაღს—რომელშიაც არის ლითონის ტარი, კალამი, ყარანდაში, შტემელი სახელისა, მამის სახელისა და გვარისათვის; ზედ ამოქრება ორი ასო ბეჭედისათვის, 5) მეფის კობტა ქისას სხვადასხვა გვარ ფულისათვის ან ტყავის, პორტმონეს ქალისათვის; ასახდელი საათიცაა; სახურავიანი ვისაც უნდა, დაუმატებს 1 მან. 50 კ.
ვინც ოკიგე გარნიტურს დავაბარებს, უნდა გამოგზავნოს მხოლოდ 8 მან. 90 კაპ.
მოთხოვნილება დაუყოვნებლივ შესრულდება და ნიეთები გაგზავნება ადრესატებს უბედოდ, ფას-დაღებით. ადრესი:
Торгово-транспортному дому Т-80 „Парижский Лувер“. Варшава 31/322
აზიის რუსეთში და კიმბორში გაგზავნისათვის საქობა ბეს გამოგზავნა (შეიძლება მარკებით და ფასის მიმეტება წონისამებრ).
(3-5-2)